

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1121/2024
27.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Мирјане Андријашевић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Кочић Митачек, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1981/21 од 05.12.2023. године, у седници одржаној 27.03.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1981/21 од 05.12.2023. године, у ставовима другом и четвртом изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1981/21 од 05.12.2023. године, у ставовима првом, трећем и петом изреке, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1981/21 од 05.12.2023. године, у ставовима првом, трећем и петом изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1454/20 од 20.01.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате, за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године, а на основу обављеног рада и времена проведеног на раду, исплати 1.240.355,53 динара, односно одређене појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године, а на основу из става првог изреке пресуде. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка

исплати 200.237,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1981/21 од 05.12.2023. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је потврђена у делу става првог изреке, којим је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате до двоструког износа плате по основу обављеног рада и временаведеног на раду, за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године, исплати одређене месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке, као и у делу става другог изреке којим је обавезана тужена да у корист тужиоца уплати доприносе за ПИО за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године на основицу из овог става изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у преосталом делу ставова првог и другог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев за накнаду штете због мање исплаћене плате за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године за износе преко износа правноснажно досуђених ставом првим изреке, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе, као и захтев за уплату разлике припадајућих доприноса за пензијско и инвалидско осигурање надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова жалбеног поступка исплати 22.500,00 динара. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати 147.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, парничне странке су благовремено изјавиле ревизију и то тужилац побијајући је у преиначеном делу којим је одбијен тужбени захтев (став други изреке), као и у делу којим је обавезан на плаћање трошкова жалбеног поступка (став четврти изреке), из свих законских разлога, а тужена побијајући је у ставовима првом, трећем и петом изреке, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана, а да нема места одлучивању о ревизији тужене као изузетно дозвољеној на основу одредбе члана 404. става 1. ЗПП.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку и на основу спроведене расправе и допуњеног доказног поступка пред другостепеним судом, тужилац је по основу решења тужене од 15.05.2008. године, као виши полицијски инспектор радио на радном месту ... у ... батаљону ПУ за Град ... до 01.06.2008. године када је премештен на послове сузбијања високотехнолошког криминала (ОСЈ) у Службу за борбу против организованог криминала Управа криминалистичке полиције. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 15.03.2019.

године утврђено је да је до премештаја тужиоца у СБПОК укупан коефицијент тужиоца износио 29.860, а после премештаја у СБПОК је износио 32.780. Обрачуната нето плата тужиоца на претходном радном месту у мају 2008. године (без стимулације и минулог рада) је износила 43.451,08 динара, а у јуну 2008. године 47.700,14 динара. Двострука плата тужиоца исплаћена у последњем месецу пре премештаја у СБПОК износи 86.902,16 динара. Од момента премештаја евидентирана су фактичка повећања и умањења плата запослених у МУП-у, што је вештак имао у виду приликом обрачуна предметне разлике. Према наведеном налазу и мишљењу судског вештака укупна номинална позитивна нето разлика зараде тужиоца за период од 01.05.2015. године до 01.01.2017. године без стимулације, минулог рада и других додатака износи 1.240.355,53 динара, у складу са којим налазом је тужилац коначно определио тужбени захтев.

Из допунског налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 19.01.2023. године и изјашњења вештака од 09.10.2023. године, утврђено је да је основна нето плата тужиоца за мај 2008. године износила 43.451,08 динара, да је у јуну 2008. године износила 47.700,14 динара, те да двострука плата тужиоца исплаћена у последњем месецу пре премештаја у СБПОК износи 86.902,16 динара, без стимулације, минулог рада, и других додатака, те да укупна номинална позитивна нето разлика зараде тужиоца за утужени период износи 1.240.355,53 динара (прва варијанта налаза), а друга варијанта, која је саставни део налаза и мишљења у којој је дат детаљан преглед двоструке номиналне зараде тужиоца из маја 2008. године умањена за исплаћену основну нето плату тужиоца у спорном периоду износи 337.447,30 динара.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је, применом материјалног права из одредби Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела, Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, Закона о полицији и Закона о облигационим односима, усвојио тужбени захтев за исплату разлике у заради тужиоца у односу на претходно радно место са којег је ступио на рад у СБПОК до двоструког износа основне зараде у спорном периоду, у износу од 1.240.355,53 динара без стимулације, минулог рада и других додатака, утврђеном из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 15.03.2019. године, који је дао обрачун имајући у виду да су од момента премештаја евидентирана фактичка повећања и умањења плата запослених у МУП-у.

Другостепени суд је, полазећи од утврђења износа основне плате тужиоца за мај 2008. године (без увећања за стимулацију, минули рад и друге додатке) као последњег месеца у коме је обављао послове код тужене пре распоређивања у СБПОК и износа плате која му је исплаћивана у спорном периоду, оценио да тужиоцу припада само разлика између двоструке плате радног места са кога је тужилац ступио на рад у СБПОК, без додатака (фактичка повећања и умањења плата запослених у МУП-у у спорном периоду) и плате исплаћене тужиоцу у спорном периоду, због чега је ставом првим изреке одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у делу ставова првог и другог изреке којима је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене плате, за спорни период исплати укупан износ од 337.447,30 динара, утврђен из друге варијанте допунског налаза и мишљења судског

вештака од 19.01.2023. године и изјашњења вештака од 09.10.2023. године (двострука номинална зарада тужиоца из маја 2008. године умањена за исплаћену основну нето плату тужиоца у спорном периоду) као и да у корист тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, а ставом другим изреке преиначио првостепену пресуду у преосталом делу ставова првог и другог изреке и одбио као неоснован тужбени захтев за износ од још 902.908,23 динара са доприносима за ПИО, јер су у спорном периоду тужиоцу исплаћени износи плате који премашују вредност двоструког увећања основне плате претходног радног места.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, чињенице утврђене у поступку и начин пресуђења, Врховни суд је оценио да нема услова за одлучивање о ревизији тужене изјављеној против става првог изреке побијане пресуде, као изузетно дозвољеној, а ради разматрања правног питања општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права, па је применом члана 404. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке овог решења.

Испитујући дозвољеност ревизије тужене у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе. (члан 403. ст.1.и 3.)

Одредбом члана 441. ЗПП прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа.

У споровима ради новчаног потраживања из радног односа ревизија је дозвољена под истим условима као и у имовинскоправним споровима који се односе на новчано потраживање.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари је поднета 08.05.2018. године. Вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде је 337.447,30 динара.

Како вредност предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни суд је оценио да ревизија тужене није дозвољена.

Одредбом члана 28. став 1. ЗПП је прописано да се, ако је, између осталог, за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима само вредност главног захтева, док се према члану 2. истог члана не узимају у обзир, између осталог, трошкови поступка ако не чине главни захтев.

Ревизија тужене је изјављена и против решења којима је одлучено о трошковима поступка садржаним у ставовима трећем и петом изреке, што у овој правној ствари не представља главни захтев већ споредно потраживање, због чега ревизија ни у овом делу побијане пресуде није дозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Међутим, основано се ревизијом тужиоца указује да се становиште другостепеног суда у одбијајућем делу захтева заснива на погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Службени гласник РС“, бр. 42/2002...32/2013) прописано је да лица која обављају послове и задатке у посебним организационим јединицама из овог закона имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима, између осталих у Министарству надлежном за унутрашње послове на пословима са којих су ступили на рад у те организационе јединице. Ставом 2. истог члана прописано је да плате лица наведених у ставу 1. овог члана уређује Влада.

Према одредби члана 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/2003, са новелама) овом уредбом се уређују плате лица која обављају послове и задатке између осталог у Служби за сузбијање организованог криминала Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Служба). Чланом 2. став 1. Уредбе, прописано је да се плата, између осталих, овлашћеног службеног лица у Служби, обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју је остваривао на пословима са којих је ступио на рад у организациону јединицу из члана 1. ове уредбе. Чланом 3. ставом 2. Уредбе прописано је да запослени у Служби, који нема својство овлашћеног службеног лица (ОСЛ), има право на плату у двоструком износу плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Чланом 3. ставом 5. Уредбе прописано је да се приликом обрачунавања двоструког износа плата не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом, а ставом 6. истог члана да се додаци на плату утврђени законом запосленом коме се плата утврђује овом уредбом, обрачунавају у складу са законом, другим прописима и колективним уговором.

Полазећи од језичког тумачења одредбе члана 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела произлази да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у овим организационим јединицама.

У смислу наведеног, по оцени Врховног суда Уредбом се установљава право тужиоцу, као овлашћеном службеном лицу (ОСЛ) запосленом у Служби за борбу против организованог криминала на исплату двоструког износа зараде коју би

остварио у спорном периоду у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменућу службу, с тим што то подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту, последично доводи до увећања двоструког износа основне плате у СБПОК, како је утврђено из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 15.03.2019. године и прве варијанте допунског налаза и мишљења судског вештака од 19.01.2023. године.

Због наведеног се по оцени Врховног суда не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда да се приликом одмеравања двоструког износа месечне основне плате тужиоцу, као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у спорном периоду прихвата само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно место у СБПОК и да се од тог износа одбија висина плате која је тужиоцу исплаћена у утуженом периоду, те тако добијени износ представља тзв. позитивну разлику, односно висину неисплаћене плате, а да се не узимају у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна. Наиме вештак је у налазу од 15.03.2019. године констатовао да је приликом обрачуна предметне разлике имао у виду да су од момента премештаја тужиоца у СБПОК евидентирана фактичка повећања и умањења плата запослених у МУП-у, а што другостепени суд није ценио у поступку одлучивања о жалби тужене.

Из наведених разлога, побијана пресуда у одбијајућем делу захтева и одлука о захтеву тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка, применом члана 416. став 2. ЗПП је морала бити укинута и одлучено као у ставу првом изреке.

У поновном поступку другостепени суд суд ће имајући у виду примедбе на које је указано овим решењем, поново оценити допунски налаз и мишљење судског вештака и правилном применом материјалног права о жалби тужене донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић